

Özler

BİR MESOZOYİK - SENOZOYİK KITA KENARIBOYUNCA BİNDİRMEYLE İLGİLİ YIRTILMA : ANTALYA KARMAŞIĞI - GB TÜRKİYE

(Wrench related thrusting along a Mesozoic - Cenozoic continental margin : Antalya Complex, SW Turkey)

N. H. Woodcock, A.H.F. Robertson, Thrust and Nap-pe Tectonics, Geological Society of London, 1981, p. 359 - 362

Güneybatı Türkiye'de Antalya karmaşığında dilimlenmiş bir bindirme kuşağı ve bununla geometrik olarak ilişkili yırtılma faylarıyla belirlenmiş bir alandan söz edilmektedir. Biçim bozulması, daha önce Mesozoik sırasında riftleşmiş olan kıta kenarı

boyunca, geç Kretase - Miyosen aralığında gelişmiştir. Bindirmenin en azından yırtılma tektoniğinin erken evreleriyle eşzamanlı ve mekanik ilişkili olduğu görülmektedir.

—oOo—

HATAY OFİYOLİTLERİNİN (GÜNEY TÜRKİYE) TEKTONİK GELİŞİMİ VE ÖLÜ DENİZ RİFTİ İLE İLİŞKİSİ

(Tectonic history of the Hatay Ophiolites (South Turkey) and their relationship with the Dead Sea rift)
C. Tinkler, J. - J. Wagner, M. Dalaloye ve H. Selçuk, Tectonophysics, 1981, v. 72, p. 23 - 41

Kızıldağ ofiyolit masifi Güney Türkiye'de Hatay bölgesinde yer alır. Bu arazide bazı yapısal ilişkiler incelenmiş ve çalışmada ofiyolit boyunca iki jeolojik kesit sunulmuştur.

Yapısal olayların sırası ofiyolitinin yerleşim ve yerleşim sonrası gelişimiyle ilgili olarak ortaya konulmuştur. Bu olayların önemi tartışılmış ve yerleşim sonrası yapısal gelişimin Ölü Deniz rifti boyunca olan hareketlerle egemen olduğu önerilmiştir.

—oOo—

TÜRKİYE'DE SİSMİK KABUK EVRELERİNİN UYARIMI VE SÖNÜMLERİ

(The excitation and attenuation of seismic crustal phases in Turkey)

B. Maddison, A. Necioğlu ve N. Türkelli, 1981, E. S. Husebya ve S. Mykkeltveit, ed., Identification of seismic sources - Earthquake or Underground Explosion da; NATO Advanced Study Institute Series, p. 505 - 512

Türkiye depremlerinin ANTO, Ankara sismoloji istasyonunun kısa süreli düşey bileşeninde kaydedilen egemen kabuk evreleri Pn, Pg ve Lg dir. Pn oluşuyla göze çarpar. Pg ve Lg evreleri ise bir dalga oluşuyla göze çarpar. Pg ve Lg evreleriyle bir dalga grubu biçiminde olup yüzey dalgalarının dağılımına benzer biçimde sönüme uğrarlar. Bu çalışmada 1 sn süreli Pg ve Lg evrelerinin elastik olmayan sönüm

sabitleri sırasıyla yaklaşık 0.0032 km^{-1} ve 0.0036 km^{-1} olarak bulunmuşlardır. Ayrıca bu çalışmada yine, 1 sn süreli düşey bileşen Lg evrelerinin genliğinden yararlanılarak Türkiye depremlerinin cisim dalga büyüklüğünü hesaplamakta kullanılan

$M_b = \log A + 3.10 \log \Delta - 3.09$ $200 < \Delta < 1000 \text{ km}$ formülü de verilmektedir.

BAKIRÇAY PORFİRİ BAKIR ZUHURUNUN İZOTOP JEOLJİSİ, KUZEY TÜRKİYE

(Isotope geology of the Bakırçay Porphyry Copper Prospect, Northern Turkey)

R. P. Taylor, Mineralium Deposita, 1981, v. 16, p. 375 - 390

Bakırçay granodiyorit porfiri için izotop verileri		
Başlangıç		
	K-Ar yaşı	Sr ⁸⁷ /Sr ⁸⁶ oranı
Ayrışmamış	42.3 ± 2.61 my	0.70427 ± 0.00004
Potasik ayrışma	38.0 ± 1.28 my	0.70426 ± 0.00003
Potasik propilitik ayrışma	37.9 ± 1.21 my	0.70461 ± 0.00003

porfiri bakır dizgesinin gelişimi için Geç Eosen yaşını verirler; Magmatik ve hidrotermal etkinlik ara-

sında geçici ve türümsel bir yakın ilişkiyi düşündürürler; magmatik-hidrotermal eriyiklerin potasik ayrışmayı oluşturdıklarını ve radyojenik Sr⁸⁷ce zenginleşmiş meteorik eriyiklerin propilitik ayrışmadan sorumlu olduklarını gösterirler. Granodiyorit porfir petrolojik olarak ada yayı ve kıta kenarındaki porfiri bakırla ilişkili sokulumlara benzerdir. Bunlar 0.7043 den daha az başlangıç Sr⁸⁷/Sr⁸⁶ oranlarıyla, eski kıtasal gerecin (yani Prekambriyen) herhangi bir önemli bileşeninden yoksun tektonik ortamlarda oluşmuş magmaları temsil eden bir grup yaparlar.

—oOo—

BİR MESOZOYİK EDİLGİN KİTA KENARI ÜZERİNDE METALOGENEZ (ANTALYA KARMAŞIĞI - GÜNEYBATI TÜRKİYE)

(Metallogenesis on a Mesozoic passive continental margin, Antalya Complex, southwest Turkey)

A. H. F. Robertson, Earth and Planetary Science Letters, 1981, v. 54, p. 323 - 345

Güneybatı Türkiye'de tektonik olarak yerleşmiş Antalya karmaşığıyla birlikte Fe, Mn ve iz metalce zengin Mesozoyik yaşlı pelajik tortullar yer alır. Karmaşık içinde temsil olunan paleotektonik çatılar bir kıta platformunu kapsar. Bu platform, yanal olarak, kıtasal ayrılmanın erken aşamalarında oluşmuş okyanusal kabuğun kenar kuşağına Mesozoyik sırasında edilgin bir kenarla geçer. Metalli tortulların kökenleri mineraloji, ana ve iz element ile REE verileri yanında okyanusal ve ofiyolit bağıntılı tortullarla karşılaştırmalar yapılarak aydınlatılmıştır.

İlk kıtasal ayrılma sırasındaki Geç Triyas çökmesi, çoğunlukla, bitişikteki resif karmaşıklarından türemiş kırıntılı karbonat kapsar biçimde karasal kökenliydi. Jura ve Erken Kretase sırasında, edilgin kenar karbonat çökme derinliği altındaki derin suda ince taneli karasal kökenli gereç ve biyojenik silis birikimine uğradı. Üst Triyas sonundaki bölgesel bir boşluk (hiatus) sırasında çökelen killi çamurtaşları yavaş hidrojenli birikime işaret eden belirgin bir pozitif Ce anomalisiyle birlikte Fe ve iz element zenginleşmesi gösterir.

Kenar okyanusal kabuk kuşağı da egemen olarak karasal kökenli ve silisli biyojenik çökme gösterir. Ancak burada Fe-Mn çökelleriyle temsil olunan önemli bir hidrotermal bileşen eklenmesi de söz konusudur. Bunlar okyanusal kabuğun Üst Triyas lavları içinde, hemen üzerinde ve üstteki Alt Kretase radyolaryalı çört istifinde arakatıklar olarak bulunur. Bir bölümü, deniz suyundan REElerin hızlı katılımını belirtir biçimde negatif bir Ce anomalisi gösteren bu tortulların çoğu kuvvetli Fe-Mn ayrışması belirtir.

Lavlarla birlikte Üst Triyas Fe-Mn çökelleri nisbeten iz elementce tüketilmişlerdir, ve görece olarak yüksek sıcaklıktaki hidrotermal çözeltilerden hızla yerel çökmeyi kanıtlarlar. Buna karşıt olarak, daha manganlı ve iz elementce zengin metalli Jura-Alt Kretase çört istiflerine ait düzeyler, daha seyreltik bir düşük sıcaklık hidrotermal boşalımını temsil ederler. Bögesel karşılaştırmalar, Troodos Masifi (Kıbrıs) gibi iyi adaştırılmış yayılma eksenleri de göz önüne alındığında, sülfidsiz manganlı çökellerin Mesozoyik okyanus kabuğu için ayırıcı bir özellik olduğunu ortaya koyar.